

ИЗЛОЖБА „РАТНА СЛИКА СРБИЈЕ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ 1941-1945“ У ДОМУ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У БЕОГРАДУ

Допринос култури сећања и памћења

У време обележавања седамдесет и пет година од победе над фашизмом и нацизмом у Другом светском рату, група аутора из Историјског архива Пожаревац, Војног архива, Војног музеја и Медија центра „Одбрана“, под покровитељством Министарства одбране Републике Србије и Града Пожаревац, приредила је изложбу „Ратна слика Србије у Другом светском рату 1941-1945“, у Дому Војске Србије у Београду.

Применом методологије научне историографије аутори су одабрали и презентovali 160 архивских фотографија и 80 докумената из 30 фондова и збирки који се чувају у 13 културних институција из седам градова Србије.

Изложбена поставка 15. октобра 2020. у Београду свечано је отворио државни секретар у Министарству одбране Александар Живковић, истакавши да све до траје наше памћење и памћење наших поколења, догађаји забележени на изложеним фотографијама, сведочанствима четворогодишње голготе нашег народа, неће бити заборављени и остаће део нашег националног бића.

Према речима директорке Историјског архива Пожаревац др Јасмине Николић изложба је приређена са намером да се учествовањем у обележавању овог историјског догађаја историчарима који се боре против ревизије историје Другог светског рата понуде докази који могу допринети заустављању кривотворења чињеница, али и ода поштовање доприносу савезничке Црвене армије победи антихитлеровске коалиције.

Архивска документа и фотографије фактографски осликавају деловање југословенских партизана и борбе за ослобођење земље, успостављање сарадње југословенске Народноослободилачке војске и Црвене армије и њихову заједничку борбу за ослобађање окупиране територије Србије, каже др Јасмина Николић, али напомиње да изложба осликава и окупацију земље, судбину избеглица и ратних заробљеника у немачким логорима, страдање цивилног становништва, грађана који никада нису угрозили, а били су хапшени, преваспитавани, мучени, убијани.

Изложбу чине две главне тематске целине - „Ратна слика Србије у Другом светском рату – окупација“ и „Борба за ослобођење Србије 1941-1945. године и сарадња НОВЈ са Црвеном армијом“.

**Александар Живковић,
државни секретар
Министарства одбране РС**

**Др Јасмина Николић,
директорка Историјског
архива Пожаревац**

Део изложбе је и електронска, виртуелна презентација архивских фотографија, докумената, музејских предмета и уметничких изложбених експоната.

Додатак изложби је „Пропагандна уметност у деценијама после рата“ где је изложено 13 уметничких слика и вајарских дела из уметничке збирке Дома Војске Србије у Београду. Реч је о тематски ангажованим радовима уметника који су стварали после Другог светског рата, као што су Ђорђе Андрејевић Кун, Ангелина Гаталица, Душан Гаковић, Нандор Глид, Стеван Дукић, Ото Лого, Мира Сандић, Сава Сандић, Милан Четник и Аранка Мојак.

Седамдесет и пет година после Другог светског рата много тога је заборављено и започети су негативни процеси измене културе сећања. Ова изложба, као својеврстан облик комуникације, има концепт да историјским документима и фотографијама допринесе култури сећања и памћења, закључила је др Јасмина Николић.

На отварању изложбе, поред представника организатора, јавности су се обратили ректор Универзитета одбране генерал-потпуковник доц. др Горан Радовановић и заменик градоначелника Пожаревац Славаша Алексић, који су говорили о значају изложбе за културу памћења, националну историју и народни идентитет.

Аутори изложбе су још једном указали на неке од најзначајнијих догађаја у Другом светском рату и пред нама оживели прошлост, сурову према српском народу, али и свим антифашистима на тлу некадашње Југославије, рекао је између осталог, ректор генерал – потпуковник доц. др Горан Радовановић.

Напомињући да патриотизам

треба стално неговати и јачати, што се чини и организацијом изложбе којом се чува сећање на оне који су дали животе за слободу отаџбине, заменик градоначелника Пожаревац Славаша Алексић је додао:

Младе генерације треба да знају да се за слободу мора борити свакодневно. Ова изложба и

Делегације у разгледању изложбе у Дому Војске Србије у Београду

поставку провеле су их ауторке изложбе др Јасмина Николић, др Маријана Мраовић, Наташа Милошевић Дулић и Јелена Кнежевић.

ДЕО МЕЂУНАРОДНЕ КУЛТУРНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ „МУЗЕЈИ ЗА 10“

Изложба „Ратна слика Србије у Другом светском рату, 1941-1945“ била је део овогодишње манифестације „Музеји за 10“, која је одржана у периоду од 9. до 15. новембра, на тему „Музеји за једнакост: разноликост и инклузија“, под координацијом Националног комитета ICOM Србија.

Изложбу је 14. новембра посетио и потпредседник Владе и ми-

видети на овој изложби осликавају борбу за ослобођење земље, односно заједничку улогу југословенске Народноослободилачке војске и Црвене армије у ослобађању окупиране територије Србије, истиче директорка Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић.

У Галерији савремене уметности могу се видети архивске фотографије које сведоче о завршним борбама за ослобођење Србије 1944. и прве половине 1945. године и делова војне опреме који се чувају у фонду Народне музеја.

Акцентоване су фотографије на којима су представљена слава у ослобођеним већим градовима у Србији, нарочито град Пожаревац који је ослобођен 15. октобра и Београдска операција која се

Страни војни представници акредитовани у Србији, на изложби

слични догађаји помоћи ће да схватимо да, иако се после сваког рата заклињемо у то да никада више рата неће бити, он ипак негде, у неком делу света избија, доносећи нове жртве и разарања. Како бисмо научили историјске лекције организујемо изложбе на којима обнављамо сећања.

СТРАНИ ВОЈНИ ПРЕДСТАВНИЦИ АКРЕДИТОВАНИ У СРБИЈИ ПОСЕТИЛИ ИЗЛОЖБУ

Изложбу архивских фотографија и докумената „Ратна слика Србије у Другом светском рату, 1941-1945“ у Дому Војске Србије у Београду, 20. октобра 2020. обишли су страни војни представници акредитовани у Србији из Немачке, Италије, Европске уније, Турске, Швајцарске, Чешке, Румуније, Индонезије, Велике Британије и Алжира. Кроз изложбenu

нистар одбране др Небојша Стефановић, где му је указујући на неке од најзначајнијих догађаја из ослободилачке борбе Србије у Другом светском рату, изложбenu поставку представила др Маријана Мраовић из Војног архива.

У Дому Војске Србије у Београду изложбу је погледало више од 2.000 посетилаца, уз поштовање свих заштитних мера од корона вируса.

ИЗЛОЖБЕНА ПОСТАВКА У ПОЖАРЕВЦУ ДО 25. ДЕЦЕМБРА

Од 16. новембра до 25. децембра 2020. уз поштовање свих епидемиолошких мера, изложба „Ратна слика Србије у Другом светском рату, 1941-1945“, употпуњена предметима из историјске збирке пожаревачког Народног музеја, може се погледати у Галерији савремене уметности у Пожаревацу.

Групе архивских фотографија и докумената које посетиоци могу

сматра једном од највећих битка вођених током Другог светског рата на Балкану. Иначе, по окончању Београдске операције сматра се да је завршено герилско ратовање на територији Југославије и започета је фронтска борба, односно Сремски фронт који је трајао 175 дана. У тим борбама учествовало је око 200.000 војника на обе стране и окончана је пробојем 12. априла 1945. године, истиче архивист Наташа Милошевић Дулић, коауторка изложбе из Историјског архива Пожаревац.

Посетиоци Галерије у Пожаревацу могу да погледају и презентацију која обухвата целивиту изложбу архивских докумената, фотографија, музејских предмета и уметничких експоната од 1941. до 1945. године.

Текст: Д. Динић

Фотографије: Министарство одбране Републике Србије, Медија центар „Одбрана“ и Историјски архив Пожаревац

Поставка изложбе у Галерији савремене уметности у Пожаревацу